

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Coneixement
Secretaria d'Universitats i Recerca

Com el programa Margalida Comas pot ajudar a la millora de la docència universitària

Josep-Eladi Baños

Margalida Comas i Camps (1892-1972)

- Nascuda a Alaior (Menorca)
- Escuela Normal de Madrid (1912-5)
- Bedford College for Women de la Universitat de Londres (1920-1)
- Llicenciatura en Ciències Naturals a la Universitat de Barcelona (1921-5)
- Estada a la Universitat de Paris (1926-8)
- Doctorat a la Universidad de Madrid (1928)

Activitats professionals

- Escuela Normal de Santander (1915)
- Escola Normal de Tarragona (1922)
- Escola Normal de la Generalitat (1931)
- Seminari de Pedagogia de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona (1933)
- Consell Regional de Segon Ensenyament (1933)
- Dartington Hall School a Devon (1942)

“Es proposa que la Junta del CIC aprovi iniciar les activitats necessàries per a la creació d’un programa que, en coordinació amb l’activitat actual de les universitats, promogui actuacions compartides a nivell del Sistema Universitari Català en l’àmbit de l’aprenentatge a les universitats. Les actuacions han d’abastar des del PDI fins als estudiants, en tant que generadors i receptors del procés educatiu”

El perquè del programa

- El creixement exponencial del coneixement i la seva ràpida obsolescència
- Les necessitats canviant en l'àmbit professional i la necessitat de plans d'estudi que responguin a cada context
- L'interès d'una educació que consideri més l'adquisició de competències
- La importància de la transdisciplinarietat i de la col·laboració interuniversitària
- El reconeixement de l'educació i el coneixement com elements cabdals pel món del segle XXI
- El desig de convertir les universitats catalanes en referents educatius en l'àmbit europeu

Objectius generals

- Promoció d'accions que contribueixin al coneixement, desenvolupament i l'avaluació dels processos docents
- Estudi de l'efecte dels mètodes pedagògics en els resultats d'aprenentatge
- Creació d'espais que permetin el coneixement i l'intercanvi d'experiències docents innovadores
- Adopció d'instruments d'avaluació dels models educatius d'acord amb els coneixements científics
- Creació d'un programa interuniversitari de formació docent per aquells professionals que vulguin dedicar-se a la docència universitària

D'on partim?

- El moviment de canvi educatiu generat per l'Espai Europeu d'Educació Superior
- L'existència de programes d'innovació docent a les universitats catalanes
- La presència de grups d'excel·lència docent a totes les universitats catalanes
- Els antecedents del programa per la millora de la qualitat docent (MQD)
- La disponibilitat d'àmbits per fer possible l'intercanvi d'experiències (CIDUI, REDU)

On volem arribar?

- Millora de la docència universitària per l'aplicació de les millors evidències disponibles
- Extensió del canvi necessari en els models pedagògics a tot el sistema universitari
- Existència de grups de recerca docent amb reconeixement internacional
- Valoració de la qualitat docent en l'avaluació acadèmica del professorat

L'estructura del programa

- **La direcció**
 - Director
 - Consell nuclear
- **El Consell Assessor**
 - Un representant per universitat
 - Un conjunt d'experts
- **El Consell Tècnic**
 - Un responsable d'innovació i recerca educativa de cada universitat
- **Els grups de treball**
 - Comissions per elaborar informes sobre actuacions específiques

L'operativització

- **Elaboració de propostes d'actuació pel Director**
- **Presentació al Consell Assessor**
 - Debat i eventual aprovació
 - Inclusió de noves propostes
- **Constitució dels grups de treball**
- **Treball col·laboratiu amb el Consell Tècnic**
- **El·laboració d'informes**
- **Presentació al Consell Assessor**
 - Debat i eventual aprovació
- **Presentació a les universitats**

I per on comencem?

- Determinació d'indicadors de qualitat docent per permetre la avaluació objectiva dels professors
- Creació d'un programa interuniversitari de continguts mínims per a la formació docent inicial
- Convocatòria d'ajuts a la recerca i innovació educativa a les universitats
- Creació d'espais permanents pel coneixement de la innovació docent i l'intercanvi d'experiències

”לא עָלֶיךָ הַמְלָאכָה לְגַמּוֹר, וְלֹא
אַתָּה בֶּן חוֹרֵינַן לְהַבְטִיל מִמֶּנָּה.”

(רבי טרפון, פרקי אבות, ב'כ"א)

**No estàs obligat a acabar la feina
però tampoc estas eximit
de començar-la**

Rabbi Tarfon, Pirke Avot [*El tractat
dels pares*] 2:21

En els estudiants

- Millora del procés d'aprenentatge i reducció de l'abandonament per motius acadèmics
- Desenvolupament de l'ensenyament competencial basat en l'adquisició activa de coneixements i amb la seva aplicació a l'entorn professional
- Aplicació de mètodes que permetin l'assoliment de la creativitat, el pensament crític i el coneixement de la realitat social

En els professors

- Formació pedagògica adequada en els professors novells
- Creació d'incentius per la utilització de mètodes pedagògics que permetin la millora de l'aprenentatge
- Reconeixement de la funció docent excel·lent dins de l'avaluació del professorat

En les universitats

- Consideració positiva de les iniciatives d'innovació docent
- Coneixement mutu de la innovació docent entre les universitats
- Estímuls als programes d'innovació i de recerca educativa
- Participació col·laborativa en els programes de formació inicial de professorat

Les primeres accions (gener-abril)

- **Constitució del consell nucliar**
 - Format per tècnics i acadèmics
- **Presentació del programa als vicerectorats**
 - Visita a cada universitat
 - Petició de designació del membre del Consell Assessor
 - Contacte amb el responsable d'innovació pedagògica
- **Presentació del programa a altres institucions**
 - ACUP, CIDUI, REDU...
- **Constitució del Consell Assessor i determinació de les primeres actuacions**
 - Prevista per abril de 2018

Actuacions: en els estudiants

- Promoció d'estudis que contribueixin al coneixement, desenvolupament i l'avaluació dels processos d'aprenentatge
- Determinació dels perfils d'aprenentatge i de les raons de la manca de rendiment acadèmic
- Efecte dels mètodes pedagògics i de la introducció de les TIC en docència

Actuacions: en el professorat

- Creació d'un programa interuniversitari de formació docent mínima per professors novells
- Determinació d'indicadors de qualitat docent per permetre la seva avaluació dels professors
- Reconeixement de perfils de professió amb dedicació asimètrica a docència i recerca

Actuacions: a les universitats

- Ampliació d'espais pel coneixement mutu i l'intercanvi d'experiències
- Convocatòria d'ajuts a la recerca i innovació educativa a les universitats
- Creació d'instruments d'avaluació dels models educatius d'acord amb el coneixement científic sobre els processos d'ensenyament-aprenentatge